

brzovjavi in mostovi na verige so iz te dobe. V tej dobi so ustanovili tudi „Akademijo znanosti“. Silno pa se je razvijalo v tej dobi zdravstvo.

Cesar *Franc Jožef I.* je važen predvsem zaradi tega, ker je on prvi, ki je kmeta povsem osvobodil. Za njegove vlade pa se je storilo toliko važnega, da ni moči vsega naštetih. Omenjamo samo najvažnejše. Za vlade našega cesarja Franc Jožefa I. je iztekla „Južna železnica“ od Dunaja do Trsta. V tej dobi so ustanovili tudi parobrodno družbo „Avstrijski Lojd“. Izboljšali so vojaštvo in mornarico. Šolstvo se je silno povzdignilo. Ustanovilo se je na tisoče ljudskih šol. Uvedli so tudi osemletno šolsko dobo. Svojim državljanom je cesar dal ustavo. Rudarstvo in tvorničarstvo sta se silno povzdignila. Za izdelovanje orožja so ustanovili na Dunaju velikanski arzenal. Uravnali so mnogo rek, sezidali še več železniških prog. Dokaj so odprli tudi muzejev za shranjevanje zgodovinskih ostankov. Uvedli so nove mere in uteži. Na pošti so uvedli dopisnice, razglednice in poštno hranilnice. Vso svojo pozornost pa je posvečal cesar Franc Jožef I. vsekdar tudi zemljepisnim in zgodovinskim raziskavanjem, zidarstvu, kiparstvu, slikarstvu, pesništvu in sploh vsem strokam znanosti in umetnosti.

MIHAEL LEVSTIK.

Vrabc in konj.

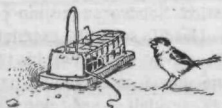

rzlo je bilo, da je stopinja hreščala po snegu. Sestradan vrabc je iztikal po odpadkih in smeteh pred gostilnico, če bi morda dobil kako zrnce za svoj prazni želodec. A ves trud je bil brezuspešen. Žalosten je zletel na rob krčmarskih jaslí, ki je pod njimi dremalo staro, suho in mršavo kljuse.

„Tudi ti nimaš nič!“ je vrabc začivkal, ko je videl, da so jaslí popolnoma prazne. „Niti zrnca nimam siromak, da bi si utolažil moreči glad. Zavidam te, prijatelj konj! Sicer te tudi privija v želodcu in pretresa mraz. Toda kmalu boš v topli staji. Nasujejo ti ovsá za večerjo. Jaz pa naj poginem od glada in mraza. Zares, obupati mi je in smrti si želim!“

„Oj, nespametna stvar!“ mu je odgovoril konj, „pač ne veš, kaj govoriš. Res morda pridem nocoj v svojo stajo, če se moj gospodar, ki sedi sedaj v krčmi še o pravem času spomni na dom. Toda moja staja je pusta in mrzla. V jaslí mi ne vsipljejo več ovsá in dišečega sena, tisti srečni časi

so že minili davno. Mene krmijo le s pusto slamo in z bičem. In tako se mi bo godilo dotlej, da poginem od gladu in trpljenja. Tvoje trpljenje pa kmalu neha. Zopet ti zacvete mila pomlad, ki ti bogato obloži mizo z najslastnejšimi jedili. Zopet boš užival veselje in srečo, kakršna se meni pač nikdar več ne vrne. Potrpi tedaj, ker še ne veš, kaj je gorje!"

MIHAEL LEVSTIK.

Pero in cekini.

ograt trgovec je nečesa iskal v svoji blagajnici. Pri tem opraviu mu zdrkne zarjavelo pero v predal, kjer je bilo shranjenih mnogo cekinov. Komaj je zopet zaprl železne duri blagajnice, že so se začeli ošabni cekini jeziti nad bornim tujcem, ki je vendarle slučajno zašel v to imenitno družbo.

„Kako se upaš med nas, ti stara ničvredna smet? Saj smo vendar gospodje, ki vladamo svet! Vsakdo hrepeni za nami, a tebe pa se boje celo na smetišču!“ so govorili strastno ošabni cekini.

„Počasi, slavni gospodje!“ jim odgovori pero. „Res sem postalo nesposobno za delo in sem izgubilo vsakršno vrednost. Toda pomislite le, mojemu bratu — jeklenemu stroju — v kovavnici se morate zahvaliti, da ste zagledali beli dan. A da ste prišli le sem ne le vi, ampak tudi tisoči in tisoči vaših tovarišev, v to sem žrtvovalo ravno jaz vse svoje moči!“

Cekini so osramočeni umolknili, ker so spoznali vrednost in pomen peresa.

